ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 | 9.15 | 18.— — STRĂINĂTATE: bal 3 luni 10.- | 6 luni 20.- | Un an 40.-

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
Linia ... bani 50
Idem pe ... 150
Inserţii şi reclame 3,00 linia
Anunţuri sau informaţiuni mortuare după mărime de la 60–150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU şi STELIAN POPESCU

BIBL. UNIVERSITĂŢII IAŞI

LUPTE de ARTILERIE pe tot FRONTUL DOBROGEAN

ERETII !...

Cu aripile întinse, înţepenite într'un avînt de laşitate, cu roţiri de pradă, ca nişte ulii la pîndă, aeroplanele nemţeşti au început să dea tîrcoale Bucureştilor, în stoluri sinistre, zina 'namează mare.

Albe ca nişte porumbei imaculaţi, purtînd pe piept o cruce neagră, ca nişte cucernici episcopi catolici, aceste duhuri rele travestite în soli de bună-vestire se năpustesc cu foc şi plumb asupra privitorilor dezarmaţi pe cari-i atrage nevinovata lor apariţie, omorînd, prin surprindere, femei, copii şi bătrîni, — ca nişte asasini ascunşi sub albe odăjdii sfinte.

Sunt ereţii umanităţii... Păsări meschine cari se folosesc de admirabilul privilegiu al sborului ca să scoboare pînă la josnicie cea mai măreaţă născocire a omului. Prin ele se umileşte mîndria sufletelor superbe, căci sborul lor e o fugă, nu un elan eroic. Se înalţă ca să se ascundă. Şi s'ascund ca să lovească. Sunt trimişii laşităţii învinse care se fereşte de lupta făţişă, dreaptă, vitnicească. Dau şi fug. Şi s'ascund în slăvile albastre, spre cari pînă acum se avîntau numai sufletele îndrăzneţe, cum s'ar ascunde în gaură de şarpe. Sunt cîrţite înaripate printr'un capriciu odios. Străpung văzduhul cum ar sfredeli pămîntul şi-şi fac din înălţime pavăză mişeliei.

Nepuţînd să spargă zidul de foc şi sufletele cu care ostaşii amenîntă să-l încercuiască, din zi în zi mai tare, duşmanul îşi trimite ereţii ca să-i potolească setea neputincioasă de sînge, omorînd femei şi copii. Dacă nu mai cad soldaţii înarmaţi, dacă vitejia noastră stringe tot mai cumplit cleştele ce-l va strivi, se mulţumeşte să „ciupească" măcar victime dezarmate: o bătrînă, un copil, un minz. Ce-o fi! Numai să curgă sînge. Găinărie criminală!

Uite roadele „culturii" şi furiei de dominaţie universală teutonică: monumentele de artă se macină, cele mai de seamă creaţiuni ale ştiinţei şi fanteziei se transformă în unelte de ucidere, avînturile cele mai nobile se înjosesc şi se mînjesc de sînge şi noroi.

Asta ne doare şi ne indigneză mai mult decît orice. Cad victime? Să cadă! Idealurile naţionale se înfăptuesc cu sînge nu cu contra-valsuri şi sedentarism la adăpost de ori ce primejdie. Vom cădea şi noi şi cei mai de aproape ai noştri? Să cădem! Cînd am vrut războiul, l'am vrut cu orice fel de jertfe, chiar inutile, dacă altfel nu se poate. Ş'apoi de multe ori ceea ce e mai inutil e mai frumos. Acesta-i şi testamentul eroic al lui Cyrano:

Que dites-vous?.. C'est inutile?..
Je le sais!
Mais on ne se bat pas dans l'espoir du succes!
Non! Non! c'est bien plus beau lorsque c'est inutile!

Să fim dar cel puţin eroii acestei frumuseţi. Ea împodobeşte şi înobilează situaţia noastră civilă, a acelor cari au rămas acasă şi ne răsplăteşte însutit sacrificiul. Ea ne'nfrăţeşte cu cei de pe front şi ne face să tresărim de bucuria de a ne simţi solidari şi nedespărţiţi de ei. Ea ne dă în sfîrşit puterea să îndurăm teroarea ce-o răspîndeşte moartea a cărei aripă filfîie atît de aproape de noi şi ne'ntăreşte la gîndul că de cîte ori cade cîte unul dintre noi, scapă un soldat. Or, în ranita purtătorilor de arme stă viitorul patriei. Prin urmare, să trăiască armata română ca să biruim! Ş'atît.

Aşa dar, atacurile mişeleşti ale ereţilor germani nu ne dor şi nu ne indignează fiindcă ne primejduiesc viaţa. Ne revoltă fiindcă prin ele se batjocoreşte umanitatea şi se desbracă de farmecul propăşirii cele mai iscusite şi îndrăsneţe întocmiri ale fanteziei omeneşti.

Şi se mai indignează siguranţa că fiecare din aceste păsări de pradă trebne să poarte cu ea, ce s'o călăuzească şi să-i îndrepte loviturile, pe cîte unul din germanii sau bulgarii cari au trăit îndelungat în ţara noastră şi s'au îmbogăţit la noi. Aceşti străini, dintre cari unii au isbutit să se strecoare chiar în cetăţenia română, după ce ne-au momit atîta vreme cu zîmbetele lor politicoase, azi rînjesc sinistru de după ochelarii mari cu cari conduc cereasca lor găinărie criminală.

Asta nu trebue s'o uităm nici odată. Iar cînd mai tîrziu, după războiu, Nemţii ori Bulgarii vor încerca să se mai aşeze pe pămîntul nostru, atît de ospitalier pînă azi, să ne-aducem cu toţii aminte că 'n zîmbetele lor dulcege din vreme de pace s'ascund bombele şi mişeliile din vreme de războiu, după cum crucea pe care ereţii lor în formă de porumbei o poartă pe piept, ca nişte cucernici episcopi catolici, ascunde cu laşitate o scuipătoare de foc şi fier.

P. LOCUSTEANU

O DESMINŢIRE
a Marelui Cartier general francez

Paris, 16.— *Marele cartier general francez comunică nota următoare ca răspuns radio-telegramelor germane din 14 şi 15 Septembrie st. v.*

„După ce a avut în comunicatul său de la 13 Septembrie, o criză de sinceritate, care putea de altminteri să fie o criză de zăpăceală, generalul Ludendorff, quartier-maister, reîncepe să mintă. In adevăr, radio-telegramele germane de la 14 şi 15 Septembrie întrec în falsitate şi în reacredinţă tot ce s'a putut citi pînă astăzi.

„Germanii pretind că în ziua de 14 succesele franco-engleze la nordul Sommei s'au limitat la cucerirea eşiturei de la Thiepval. Nu e vorba nici de satul Thiepval, nici de Gueudecourt şi ei neglijează de a anunţa că le-am luat patru alte sate: Les Boeufs, Morval, Frégicourt şi Combles. Afară de aceasta, ei inventează în întregime în ziua aceea atacuri franceze lîngă Chaulnes şi păstrează tăcerea asupra înfrîngerei singeroase pe care au suferit-o în ziua de 14 la singurul contra-atac pe care ar fi putut să-l dea, între Bouchavesnes şi ferma pădurei Labbé.

„Se ştie în adevăr că acest contra-atac destinat să ne alunge din poziţiunile noastre, a fost nu numai respins cu baioneta, dar a lăsat în mîinile noastre 250 de prizonieri, 6 ofiţeri şi 8 mitraliere.

„In ziua de 15, minciuna devine şi mai flagrantă: întrebuinţînd o metodă care-i e scumpă, Ludendorff anunţă cu mare tămbălău „un formidabil atac al Aliaţilor, dat după o pregătire de artilerie care a întrecut poate în violenţă tot ce încercasem pînă acum". Atac care naturalmente a fost respins de solida infanterie germană.

„Or, dacă în zilele de 14 şi 15 Septembrie, englezii au lărgit succesul lor din ajun, trupele franceze din contra s'au mulţumit să se instaleze pe poziţiunile cucerite şi să respingă atacurile germane. Pentru ce deci această ţesătură de minciuni, după mărturisirea limpede a comunicatului de la 13 Septembrie? E uşor să se înţeleagă cauza.

„Comunicatul de înfrîngere redactat de Ludendorff în ajunul deschiderei Reichstagului şi în momentul chiar cînd guvernul german va emite un nou împrumut, a făcut să izbucnească nemulţumiri foarte vii în cercurile conducătoare ale Germaniei. Ludendorff s'a pocăit amar de sinceritatea sa de o zi, care i-a fost defavorabilă şi dacă el minte acum, minte din ordin superior.

„Dar toate aceste minciuni retrospective nu vor şterge impresia produsă de comunicatul de la 13 Septembrie asupra lumei întregi, lume care fabrică arme pentru Aliaţi, ca să poată dobori Germania". (Ag. Radio).

Plecarea ofiţerilor ruşi răniţi

Ofiţerii ruşi răniţi, cari au fost îngrijiţi în spitalul temporar „Fondaţiunea Socec" din splaiul Mihail Kogălniceanu n.rul 35, fiind aproape deplin restabiliţi de rănile căpătate, au plecat în Rusia, în baza concediilor de convalescenţă ce li s'au acordat.

Ei au fost îngrijiţi de către d-maior dr. Al. Kostinski, medicul şef al spitalului, avînd ca ajutoare pe d-na dr. Metzner şi d-dr. Steinardt, iar ca infirmiere onorifice pe d-na Marcella George Vasiliu şi pe d-şoarele: Georgeta Intres, Alexandrina Rădulescu, Paula Zimmer, Maria Rădulescu şi Elena Vasiliu, cu cari împreună răniţii au făcut în ajunul plecărei fotografia al cărei clişeu îl publicăm.

Pe deplin satisfăcuţi de tratamentul ce au avut, ofiţerii ruşi au trimes d-lui major dr. Kosliski, următoarea scrisoare de mulţumire:

„Plecînd astăzi în Rusia, noi ofiţerii ruşi răniţi, vă rugăm prea stimate doctore, să binevoiţi a primi sincerile noastre mulţumiri, pentru îngrijirile dv. pline de atenţiune şi pentru bunătatea ce ne-aţi arătat cu atîta prodigalitate, în timpul boalei noastre.

„Rugăm ca Dumnezeu să vă dea fericire şi prosperitate, în activitatea d-voastră ulterioară pentru binele tuturor acelor ce suferă".

(ss) Căpitani secunzi: *Alexandru Moscovschy* şi *Dimitrie Sobiceveky*

Locotenenţii: *Tzihon Antiherof, Teodor Condratenko* şi *Vinceslav Sosnovyi*.

Sublocotenenţii: *Alexandru Belogradsky, Grigore Socolov* şi plutonier *Ivan Rybin*.

Nu ridicaţi de pe jos CUTII DE BONBOANE, PACHETE DE CIOCOLATA SAU ORICE FEL DE LUCRURI şi deprindeţi pe copii să se ferească de ele.

Duşmanii noştri aruncă din aeroplanele şi dirijabilele lor bonboane şi obiecte cari conţin otravă şi microbii celor mai cumplite boli.

Cînd găsiţi asemenea obiecte anunţaţi autorităţile poliţieneşti.

EVENIMENTELE DIN GRECIA

Revoluţia se întinde

Paris, 16.— 2000 de voluntari greci au sosit la Salonic. Săptămîna viitoare va pleca pe front un non contingent. Impresia generală e că marina grecească se pronunţă net pentru d. Venizelos.

Insula Corfu a aderat la revoluţie şi a trimis delegaţi la comitetul revoluţionar. Colonelul Tohanu şi ofiţerii din insula Corfu au plecat cu alţi ofiţeri venind din insula Lefcas, spre a se duce la Salonic.

*

Ziarele venizeliste din Atena publică un apel adresat poporului elen de 200 de ofiţeri rezervişti subalterni, zicînd:

„Eleni, deşteptaţi-vă! Cei dintre voi, în vinele cărora curge încă singe grec şi cari conservă încă nepătat moralul lor, acei cari doresc a nu fi calificaţi de trădători, acei dintre voi cari doresc în sfîrşit să salveze nu patria, vai ci onoarea Greciei noastre, deşteptaţi-vă! Infieraţi trădarea lui Hagiopulos, patria v'o ordonă.

„Grecia reclamă dreptul său la onoare; expiaţinnea cere singe. Veniţi sub drapelele armatei naţionale din Macedonia. Grăbiţi-vă, căci singele fraţilor noştri morţi în cele două războaie glorioase, strigă răzbunare. Patria suferă, salvaţi-o şi ea vă va fi recunoscătoare. Dacă n'o faceţi, insultaţi onoarea patriei voastre, Grecia." (Agenţia Radio)

Martna greacă se uneşte la revoluţie

PARIS, 16.—După o telegramă din Atena, regele Constantin ar fi refuzat să primească demisia generalului Moscopulos. Se presupune că şeful marelui stat major va păstra provizoriu funcţiunile sale.

Un incident a provocat emoţie considerabilă în cercurile politice şi militare. Crucişătorul grec Hydra, ancorat în portul Pireu, s'a unit la mişcarea revoluţionară, după ce a făcut pe marinarii cari nu voiau să se unească la mişcare să părăsească bordul. Din tot echipagiul, 33 numai au cerut a fi debarcaţi, ceea ce a fost făcut în mijlocul huiduelilor camarazilor lor.

Crucişătorul Psara şi patru torpiloare s'ar fi pus la dispoziţia flotei aliate. Comandantul Kilkisch, care comanda un crucişător cumpărat în America, a cerut punerea sa la pensie.

(Ag. Radio)

Garnizona dela Canea aderă la revoluţie

PARIS, 16.—După o informaţie din Atena, toate trupele dela Canea, în număr de 4000 de oameni, au aderat la mişcarea revoluţionară, afară de colonel, căţiva ofiţeri şi 25 de soldaţi. (Ag. Radio).

Procesul unor mişei

Craiova, 17 Sept.

După ocuparea Şelimberului de brava noastră armată, o parte din populaţiunea civilă a acestui sat a tras noaptea pe ferestre cu arme de foc asupra soldaţilor noştri. Vinovaţii au fost arestaţi şi trimişi la Craiova la judecaţi. Procesul acestor mişei începe azi.

Consiliul de război, care este chemat să-i judece, îl presidează d. colonel Băltăceanu.

Austro-Ungaria
trimite contingentul 1917 pe front

PARIS, 16. — O telegramă din Zürich anunţă că recruţii austro-ungari din contingentul 1917, care cuprinde 320.000 de oameni, au plecat pe front. (Ag. Radio).

NORVEGIA
cere să găzduiască pe prizonieri

ROMA, 16.—Din Cristiania se telegrafiază că guvernul Norvegiei a propus Statelor beligerante de a găzdui în ospiciile sale un oare care număr de prizonieri de război. (A. T. I.)

Ofensiva franco-engleză
— Aprecieri —

Londra, (fără dată). — Repington, corespondentul militar al ziarului Times, scrie:

„Scrisorile găsite la prizonierii germani şi la cadavre, vorbesc toate de suferinţele la care au fost supuşi la Somme. Spun anume că comunicaţiunile fiind adesea rupte pe distanţe de 4 pînă la 5 mile, înapoia tranşeelor din linia întîia, făceau ca ajutoarele trimese să nu se poată apropia decît tîrîndu-se pînă la linia de foc şi expunîndu-se la pierderi mari.

„Şi astfel un mare număr de oameni sunt ca şi îngropaţi de vii, de vreme ce nu li se mai poate aduce nici apă.

„Efectele obuzelor engleze sunt teribile. Tunurile lor răscolesc, ziua şi noaptea, suprafeţe enorme, urmărind trupele germane în toate adăposturile lor.

„Aviatorii aliaţi nu lasă nici un moment de odihnă trupelor germane.

„Un ofiţer german evaluiază pierderile germane de la 8.600 pînă la 10 mii de oameni pe zi. (Reuter).

Născociri stupide

Duşmanii noştri, ca să consoleze publicul lor de loviturile ce armata noastră li le-a dat pînă acum, născocesc fel de fel de năsbtii.

Iată una:

„Lokalanzeiger" din Berlin publică o ştire din Stockholm după care un tren militar plecînd din Braşov spre front şi conţinînd 400 ofiţeri ar fi fost distrus de o explozie de dinamită pusă la cale de soldaţi din regimentul II artilerie Iaşi. Aproape toţi ofiţerii au pierit. Ancheta militară a constatat vinovăţia cîtorva subofiţeri şi soldaţi, dintre cari 6 ar fi fost împuşcaţi.

Presa germană se încearcă să răspîndească versiunea ridiculă că relaţiunile între ofiţeri şi soldaţii români ar fi foarte rele şi că accidentul în chestiune ar fi o dovadă.

E atît de mare minciuna, încît nici măcar nu e nevoe să o desmintim

MARELE CARTIER GENERAL
Comunicat oficial No. 35
Din 18 Sept. 1916, ora 7 dim.

FRONTUL de NORD şi NORD-VEST

Acţiuni parţiale pe tot frontul.

FRONTUL DE SUD

In Dobrogea luptă de artilerie pe tot frontul.

Atacuri aeriene

Aeroplane inamice au aruncat bombe la Bucureşti (unde au omorît 2 femei şi 5 copii), Gerna Vodă (unde bombele au căzut asupra unui spital) şi Budeşti.

PROPRIETARI ŞI CHIRIAŞI

Două informaţii, sosite *prin biuroul presei* şi publicate de noi eri şi alaltăieri, au dat lămuriri necomplecte şi neexacte asupra drepturilor chiriaşilor faţă de proprietari.

Este adevărat că în ultimul timp s'au făcut legi în folosul chiriaşilor, dar acestea erau pornite din două consideraţiuni puternice:

I) Să nu se profite de timpuri grele, spre a se mări chiriile; şi,

II) Mobilizatul să plece liniştit, de oarece proprietarului îi sunt suspendate drepturile decurgînd din lege pentru contracte de închiriere pînă la valoarea de 3.000 lei inclusiv, pentru imobilele din Bucureşti, Iaşi, Craiova, Galaţi, Brăila şi Constanţa, iar pentru imobilele din celelalte oraşe pînă la o chirie de 2.000 lei.

Toate aceste legi poartă titlul: *„Măsuri luate în folosul mobilizaţilor"*, cum este şi foarte natural, de oarece nu s'a admis în regulă generală moratoriul civil.

Singura favoare admisă chiriaşilor aflaţi în condiţiile de mai sus, după cum rezultă din raportul d-lui ministru al justiţiei către M. S. Regele, este că procesele rezultînd din contractele de închiriere, pînă la valoarea menţionată în lege, vor fi judecate după dreptul comun. Adică în locul urgenţei stabilită prin legea proprietarilor, judecata va merge mai încet, dar tot răul de plată va fi silit să-şi execute obligaţiile.

De această stare excepţională să fie ştiut că nu pot profita *decît numai mobilizaţii*, iar nu orice chiriaş, care a rămas acasă şi nu are nici o întrebuinţare militară.

Pe aceştia nici legile, nici decretele nu-i pot favoriza; chiriile trebue plătite la termenele arătate în contract, pentru că şi proprietarii au destule dări, iar Statul nu a înţeles să-i oprească în general de a-şi încasa chiriile pentru că nu a suspendat legile cu diferite impozite ce trebue să se perceapă de la proprietarii de imobile.

Tot astfel nici Creditul Urban nu păsueşte pe proprietari şi le scoate imobilele în vînzare, fără să aibă în vedere dacă chiriaşul a plătit sau nu chiria; ceia ce nu ar trebui să se întîmpie atunci cînd casa va fi ocupată de chiriaşi mobilizaţi.

V. N. D.

Prinţul imperial
al Japoniei la Petrograd

PARIS, 16.— Prinţul imperial al Japoniei întorcîndu-se de pe frontul rusesc, a sosit la Petrograd, unde i s'a făcut o primire călduroasă. (Ag. Radio)

Încă 4 zeppelinuri
AVARIATE

ROMA, 16.—Se telegrafiază din Copenhaga că nişte pescari întorcîndu-se din Esbjerg au văzut 4 zeppelinuri grav vătămate care abia puteau să zboare, venind din partea Angliei şi îndreptîndu-se foarte încet în spre sud-est. E vorba de zeppelinurile care au luat parte la ultima incursiune aeriană deasupra Angliei.

(A. T. I.)

AVIOANE INAMICE

Sub ghiuleaua românească, —
Care ştie să lovească,
A 'nceput din cer să pice
Avioane inamice.
Inceputul s'a făcut.
Doritor ca să'l salut
Îi trimet aste cuvinte:
„S'ale multe înainte!"

N. T.

Cînd se dă alarma, nu staţi pe străzi sau în curţi, ci intraţi în case, ganguri sau pivniţe, ca să nu vă primejduiţi viaţa.

Shackleton soseşte
la Valparaiso

PARIS, 16. — O telegramă din Santiago di Chili anunţă că vaporul „Velcho" a sosit la Valparaiso, avînd pe bord pe Shackleton. Explorătorul a fost aclamat de mulţime. Oraşul e pavoazat. (Ag. Radio).

TROFEE DE RAZBOI

Craiova, 18 Septembrie.

Pe lîngă însemnata pradă de război, de care am vorbit eri, au mai fost aduse în oraşul nostru şi trofee capturate în luptele de peste munţi, unde armata noastră merge din victorie în victorie. O mică parte din aceste trofee a fost expusă pe piaţa din faţa palatului prefecturei. Tunuri, chesoane, arme şi muniţiuni arată populaţiei civile isbînzile trupelor noastre.

CONVOCAREA
Parlamentului austriac

Paris, 16. — După o telegramă din Frankfurt, ziarul „Pesti Hirlap", organul contelui Apponyi, anunţă convocarea probabilă a parlamentului austriac şi a delegaţiunilor, înainte de sfîrşitul anului. Contele Tisza ar fi făcut în această privinţă un demers la Viena. Ştirea nu e încă confirmată în mod oficial. (Ag. Radio)

CANONADA
IN MAREA DE NORD

PARIS, 16. — O canonadă puternică venind din spre nord-est a fost auzită astăzi de pe coasta olandeză. (Ag. Radio).